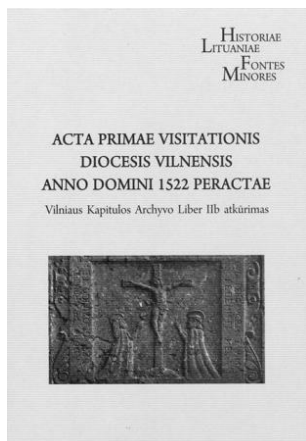
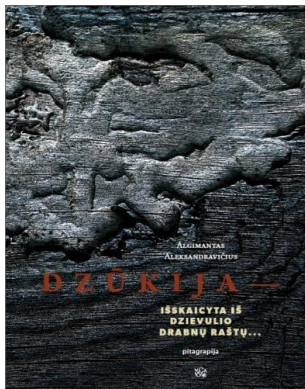

Kraštotyros leidiniai. 2015 m.

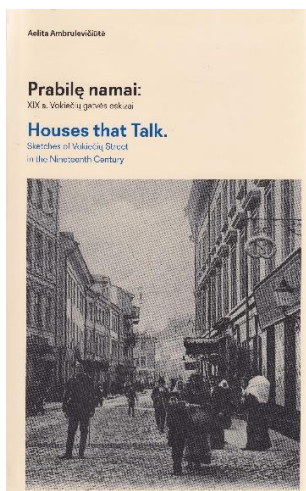
Acta primae visitationis diocesis Vilmensis anno Domini 1522 peractae: Vilniaus Kapitulos Archyvo Liber I Ib atkūrimas / sudarė, tekstus iš rankraščių parengė, mokslinį įvadą ir paaiškinimus parašė S. C. Rowell. – Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – CI, 329, [1] p.: iliustr., faks., portr., žml.

Šis leidinys yra pirmosios žinomos 1522 m. Vilniaus vyskupijos vizitacijos šaltinių publikacija. Vilniaus Kapitulos Liber I Ib originalas sudegė Varšuvoje 1944 m. Vizitacijos medžiagos turinys atkurtas iš dalies skelbtų, taip pat ir iš rankraščių pavidalu išlikusių tekstų lotynų, lenkų, rusėnų kalbomis. Knygos mokslinis įvadas supažindina skaitytoją su Vilniaus vyskupijos padėtimi XV–XVI a. sandūroje. Leidinyje aptariama pirmoji oficiali Gniezno arkivyskupo vizitacija Vilniaus vyskupijoje, pirmasis vietinis vyskupijos sinodas, bažnyčių tinklo Vilniaus vyskupijoje formavimosi klausimas, liturginių objektų reikšmė ir simbolika, jų gausa ir pasirinkimas, 1522 m. vizitacijos forma, vizitacijos aktų organizavimas, dovanojimų bažnyčioms ir bažnyčios išipareigojimų donatoriams aspektai. Iš viso knygoje pateikiama daugiau nei 101 dokumentas.

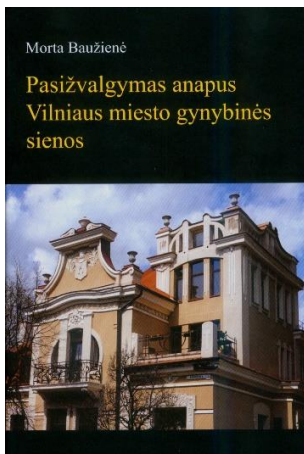
Aleksandravičius, Algimantas. Dzūkija – išskaicyta iš Dievulio drabnų raštų...: pitagrapija: [albumas]. – Vilnius: Vaga, 2015 (Vilnius : BALTO print). – 351, [1] p.: iliustr., portr.

Fotoalbumas skirtas Dzūkijos etnografinio regiono istorijai, kultūrai, žmonėms įamžinti.

Ambrulevičiūtė, Aelita. Prabilę namai = Houses that talk: XIX a. Vokiečių gatvės eskizai / Aelita Ambrulevičiūtė; [vertėjas Adomas Gricius]. – Vilnius: Aukso žuvis, [2015] ([Vilnius]: Standartų sp.). – 271, [1] p.: iliustr.

Knyga lietuvių ir anglų kalbomis supažindina su Vokiečių gatvėje buvusių namų istorija, jų savininkais, veikusiomis verslo įmonėmis. Sužinosime apie kai kurių parduotuvių savininkus, kokios prekės buvo siūlomos vilniečiams, kas buvo reklamuojama ir vertinama. Tuometinę gatvės dvasią, gyvenimo būdą, papročius ir tradiciją leis pajusti XIX a. antrosios pusės–XX a. pr. nuotraukos, Vokiečių gatvėje buvusių parduotuvių reklaminiai plakatai.

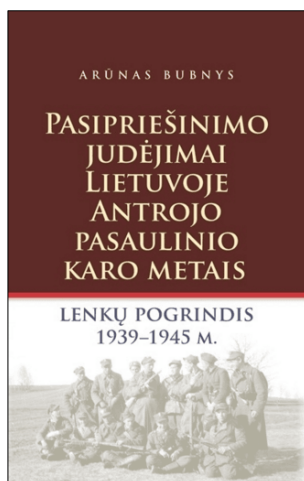
Baužienė, Morta. Pasižvalgymas anapus Vilniaus miesto gynybinės sienos. – Vilnius: Savastis, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 351, [1] p.: iliustr. – Santr. angl. – Bibliogr.: p. 340–347.

Architektūros istorikės M. Baužienės knygoje apžvelgiami kai kurių buvusių Vilniaus priemiesčių svarbiausi pastatai, ansambliai, kapinės, maldos namai, tiltai. Pateikiama žinių apie pastatų šeimininkus, užsakovus ar projektuotojus, pastatuose veikusias draugijas. Aprašomi pastatų nykimo, naikinimo ir restauravimo faktai. Pasak autorės, knyga skirta norintiems geriau pažinti Lietuvos sostinę, pastatų, gatvių atsiradimo istoriją.

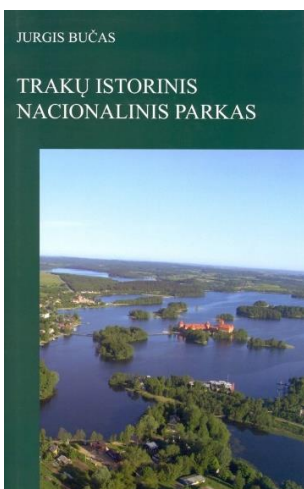
Biblioteka žmonėms: 50 Lietuvos aklujų bibliotekos metų. – Vilnius: Lietuvos aklujų biblioteka, 2015. – 56 p.: iliustr., portr.

Knygoje trumpai apžvelgiama Lietuvos aklujų bibliotekos veikla iki 2015 m. dienų, minimi jos vadovai, pateikiami skaitytojų atsiliepimai.

Bubnys, Arūnas. Pasipriešinimo judėjimai Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais: lenkų pogrindis 1939–1945 m. / Arūnas Bubnys; Lietuvos istorijos institutas. – Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2015 (Vilnius: Standartų sp.). – 536, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Monografijoje nagrinėjama lenkų pogrindinės organizacijos – Armijos krajevios Vilniaus apygardos veikla Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais (1939–1945).

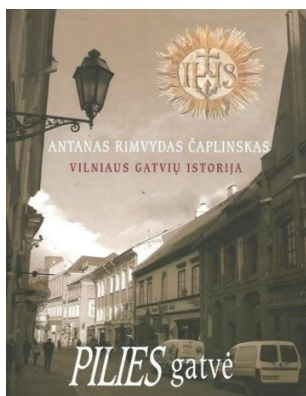
Bučas, Jurgis. Trakų istorinis nacionalinis parkas = Trakai Historical National Park / Jurgis Bučas. – Vilnius: Savastis, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 276, [1] p.: iliustr., brėž., žml. – (Kultūros paveldas Lietuvos nacionaliniuose parkuose = Cultural heritage in the national parks of Lithuania; t. 2). – Santr. angl., lenk., rus. – Bibliogr.: p. 223–228.

Knygą sudaro trys dalys. Pirmoje monografijos dalyje Trakų istorinis nacionalinis parkas pristatomas kaip unikali kraštovaizdžio vertybių saugykla, pateikiama parko kūrimo idėjų istorija, aptariamos parko vertybės ir reikšmė. Antroje dalyje plačiau apžvelgiama Senųjų ir Naujųjų Trakų istorija, pilys ir piliavietės, sakralinės vietos, dvarų sodybos, parkai ir palivarkai, karaimų veiklos paveldas ir žmonės ir kt. Trečioji knygos dalis skirta parko kultūros vertybių analizei ir vertinimui.

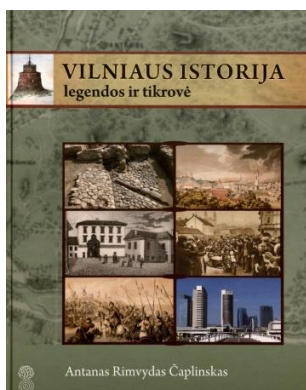
Buržinskas, Žygmantas. Istorinė Merkinės rotušė. – Merkinė, Varėnos r.: Merkinės kraštotyros ir genocido muziejus, 2015 (Vilnius: BALTO print). – 119, [1] p.: iliustr., faks.

Archeologo Žygmanto Buržinsko knygoje analizuojami archeologiniai, istoriniai, ikonografiniai šaltiniai apie Merkinės miesto rotušę. Leidinys iliustruotas senosios Merkinės nuotraukomis.

Čaplinskas, Antanas Rimvydas. Valdovų kelias. Kn. 3, Pilies gatvė. – Vilnius: Charibdė, [2015] (Vilnius: BALTO print). – 285, [3] p.: iliustr., faks., portr.

Knygoje išsamiai pasakojamos Pilies gatvės atsiradimo, kūrimosi, projektavimo, statybos, gyventojų, čia dirbusių žmonių istorijos. Gatvė beveik nepakitusi išstovėjo per šimtmečius ir dabar kaip meno galerija ar istorijos muziejus po atviru dangumi vilioja ne tik vilniečius, bet ir miesto svečius. Knyga gausiai iliustruota.

Čaplinskas, Antanas Rimvydas. Vilniaus istorija: legendos ir tikrovė. – Vilnius: Charibdė, [2015] (Vilnius: BALTO print). – 563, [1] p.: iliustr., portr.

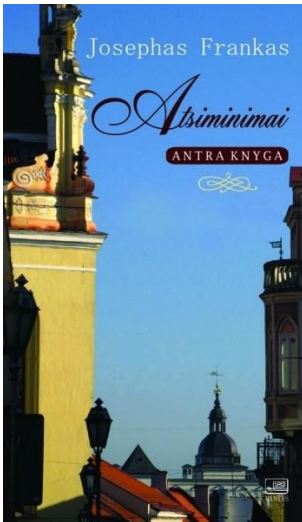
Tai viena reikšmingiausių Vilniaus istorijos tyrinėtojo A. Čaplinsko knygų, kurioje aptariama Vilniaus miesto raida nuo pirmųjų paminėjimų iki šių dienų. Atskirais laikotarpiais pateikiamos skirtingos temos (karai, miesto savivalda, amatai, prekyba, pramonė, miesto plėtra, transportas, vandentiekis). Remdamasis turto inventoriais ir kitais archyviniais dokumentais autorius aprašo miestiečių buitį, turėtą valdas, baldus, rūbus, papuošalus. Sukaupta gausi informacija perteikiama patraukliu, įdomiu stiliumi. Knyga gausiai iliustruota.

Elementorius: legendinis dramos būrelis ant Tauro kalno / sudarytoja Dalia Cidzikaitė; [knygos idėjos autorius ir specialusis redaktorius Gediminas Storpirstis]. – Vilnius: Aukso žuvis, 2015 ([Vilnius]: BALTO print). – 297, [44] p.: iliustr.

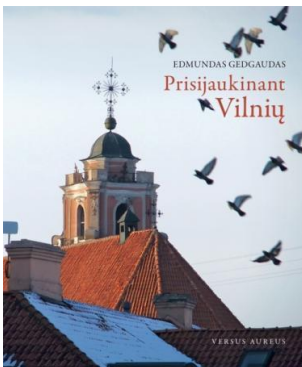
Leidinys išleistas minint teatro studijos „Elementorius“ kūrybinės veiklos 50 metų jubiliejų. Knygą sudaro žinomų Lietuvoje žmonių pasakojimai apie jų lankytą teatro būrelį, veikiančią Vilniuje jau 50 metų. Knygoje prisiminimais apie teatro būrelį ir jo pedagogus dalijasi daugiau nei penkiasdešimt įvairioms kartoms būrelyje atstovaujančių narių (Nelė Savičenko, Ingeborga Dapkūnaitė, Vytautas Kernagis, Saulius Balandis, Andrius Bialobžeskis ir kt.). Knygoje prisiminimus papildė teatriniai pratimai, originali „Elementoriaus“ dramaturgija, spektaklių nuotraukos.

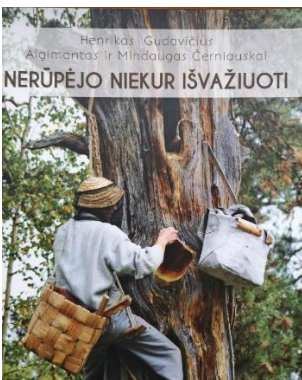
Frank, Joseph. Vilnius XIX amžiuje: atsiminimai. – Vilnius: Mintis, 2013–. – kn. – Versta iš rankraščio. – Pilna antr.: Vilnius devynioliktame amžiuje. Kn. 2: Atsiminimai. – 2015 (Vilnius: Spauda). – 821, [1] p.

Pavijos, Vienos, Vilniaus universitetų patologijos ir specialiosios terapijos profesoriaus, aktyvaus mokslo, visuomenės ir kultūros veikėjo Jozefo Franko (1771-1842) atsiminimai prasideda 1745 m., kai gimė jo tėvas, taip pat garsus gydytojas, profesorius Johanas Pėteris Frankas, baigiasi 1840 m. pavasarį. Ištisa šimtmetį aprėpiantys atsiminimai pateikia daugybę įdomių Frankų šeimos asmeninio gyvenimo detalių ir vertingų žinių apie to meto Europos mediciną, švietimą, kultūrą, meną, kasdienį gyvenimą.

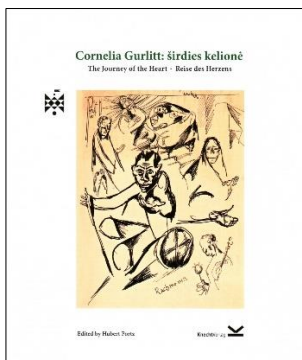
Gedgaudas, Edmundas. Prisijaukinant Vilnių / Edmundas Gedgaudas; autoriaus nuotraukos. – Vilnius: Versus aureus, [2015] (Vilnius: BALTO print). – 186, [2] p.: iliustr.

Muzikologo, pianisto ir eseisto Edmundo Gedgaudo knyga tai – autoriaus nuotraukomis papildytas atsiminimų albumas. „Lakoniškuose šios knygos tekstuose – Vilniuje mano pažinti arba iš tolo stebėti žmonės ir viena kita įdomesnė situacija. Atmintis tariasi šį bei tą išsaugojusi, bet juk žinome nutolstančių metų interpretacines galias. Kai kuriuos faktus tikslino nesistemingai rašytas dienoraštis, tačiau jo čia necituoju“ – sako autorius.

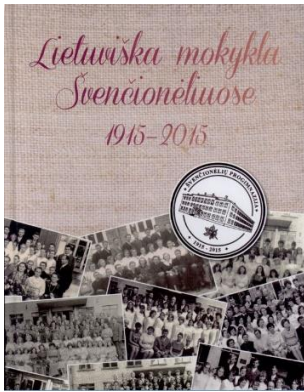
Gudavičius, Henrikas. Nerūpėjo niekur išvažiuoti: [projekto „Gyvieji amatai Dzūkijoje“ leidinys] / Henrikas Gudavičius, Algimantas Černiauskas, Mindaugas Černiauskas. – Vilnius: Petro ofsetas, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 167, [1] p.: iliustr., portr.

Knygoje pateikiami Dzūkijos nacionaliniame parko senųjų gyventojų (žvejų, grybautojų, dailidžių, pynėjų, bitininkų, audėjų, šeiminkų) pasakojimai apie kasdienį gyvenimą, buitines darbus.

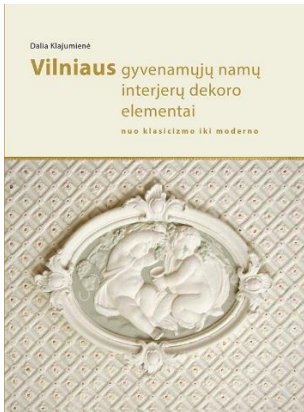
Cornelia Gurlitt: širdies kelionė = Cornelia Gurlitt: the journey of the heart = Cornelia Gurlitt: Reise des Herzens: Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.: 26th of March to September 18th, 2015, Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus: Ausstellungskatalog / herausgegeben von Hubert Portz. – Landau: Knecht; Vilnius: Valstybinis Vilniaus Gaono žydų muziejus, 2015. – 72 p.: iliustr., portr.

Parodos katalogas skirtas Vilniaus vokiečių ekspresionistės Cornelios Gurlitt grafikos darbų parodai. Cornelios Gurlitt (1890–1919) litografijos ir piešiniai atskleidžia asmeninę Pirmojo pasaulinio karo metais vokiečių armijos ligoninėje, Vilniuje, medicinos seserimi tarnavusios dailininkės dramą. Leidinys iliustruotas menininkės darbų reprodukcijomis ir nuotraukomis.

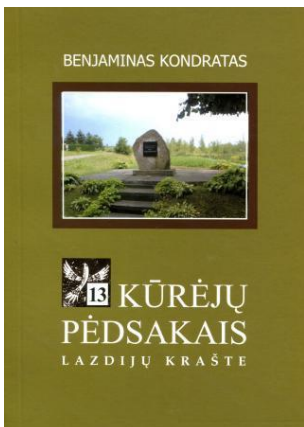
Kapačinskienė, Nijolė. Lietuviška mokykla Švenčionėliuose 1915–2015: [Švenčionių progimnazija 1915–2015] / Nijolė Kapačinskienė. – Vilnius: [ADAMOS LT], 2015. – 48, [2] p.: iliustr.

Lietuviškos mokyklos Švenčionėliuose 100-mečio proga išleista Švenčionių progimnazijos direktorės pavaduotojos (Švenčionių progimnazijos kraštotyros muziejaus vadovės) Nijolės Kapačinskienės knyga. Leidinyje daug nuotraukų, atspindinčių įvairius mokyklos laikotarpius.

Klajumienė, Dalia. Vilniaus gyvenamųjų namų interjerų dekoravimo elementai: nuo klasicizmo iki modernio / Dalia Klajumienė. – Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2015 (Vilnius: Standartų sp.). – 738, [1] p.

Knygoje, remiantis archyviniais dokumentais, istoriografija, interjerus vaizduojančiais meno kūriniais ir fotografijomis, aptartos gyvenamųjų namų XVII a. pabaigos – XX a. pradžios dienų tapybos, lipdinių, sienų apmušalų, grindų dangų, koklinių krosnių ir židinių meninės ypatybės. Knygoje pristatyti duomenys apie Vilniaus gyvenamųjų namų interjerus papildomi miesto istorija ir kultūros panoramą naujais kasdienybės estetiką apibūdinančiais faktais.

Kondratas, Benjaminas. Kūrėjų pėdsakais. – Vilnius: Margi raštai, 2004–. – kn.: iliustr.

Kn. 12: Lazdijų krašte: A–M biogramos. – Vilnius: Karminas, 2015 (Vilnius: Karminas). – 243, [1] p., [4] iliustr.

Kn. 13: Lazdijų krašte: N–Ž biogramos. – Vilnius: Karminas, 2015 (Vilnius: Karminas). – 283, [1] p., [4] iliustr.

„Kūrėjų pėdsakais“ – išsami Lietuvos literatūrinės kraštotyros leidinių serija, skirta šalies regionų ir atskirų vietovių literatūriniam paveldui. 12-oje ir 13-oje šios serijos knygose rašoma apie įvairias Lazdijų kraštų vietas, kuriuose kūrėjai gimė, augo, mokėsi, dirbo, gyveno, mirė ar buvo palaidoti. Kūrėjų biografijose spausdinamos atsiminimų, laiškų, dienoraščių ištraukos, parašytos publicistiniu stiliumi.

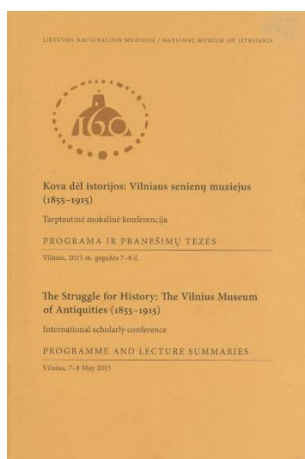

Kova dėl istorijos: Vilniaus senienų muziejus (1855–1915): mokslo straipsnių rinkinys / [sudarytojai Reda Griškaitė, Žygintas Būčys]; [redakcinė kolegija: Žygintas Būčys ... [et al.]. – Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 475, [1] p.: iliustr.

1855 m. balandžio 29 d. (gegužės 11 d.) Eustachijaus Tiškevičiaus rūpesčiu ir sukauptų rinkinių pagrindu buvo įkurtas Vilniaus senienų muziejus ir Vilniaus laikinoji archeologijos komisija. 2015 m. minėtos šių institucijų įkūrimo 160-osios metinės, ir 150 metų nuo Vilniaus senienų muziejaus reorganizacijos po 1863–1864 m. sukilimo bei 100 metų nuo muziejaus likvidavimo 1915 metais. Lietuvos nacionalinis muziejus, būdamas Vilniaus senienų muziejaus rinkinių paveldėtojas ir muziejinės tradicijos puoselėtojas, 2015 m. gegužės 7–8 d. surengė

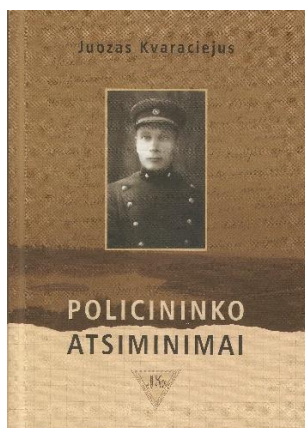

tarptautinę mokslinę konferenciją „Kova dėl Istorijos: Vilniaus senienų muziejus (1855–1915)“. Konferencijos pranešimų pagrindu buvo parengtas šis mokslo straipsnių rinkinys.

Kova dėl istorijos: Vilniaus senienų muziejus (1855–1915) = The struggle for history: the Vilnius Museum of Antiquities (1855–1915): tarptautinė mokslinė konferencija, Vilnius, 2015 m. gegužės 7-8 d.: programa ir pranešimų tezės / [Lietuvos nacionalinis muziejus]; [parengė Žygintas Būčys, Reda Griškaitė]. – Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 119, [1] p.: faks.

Leidinyje išspausdinta 2015 m. gegužės 7–8 d. Vilniuje, Lietuvos dailės muziejuje, vykusios konferencijos „Kova dėl istorijos: Vilniaus senienų muziejus (1855–1915)“ programa ir skaitytų pranešimų tezės.

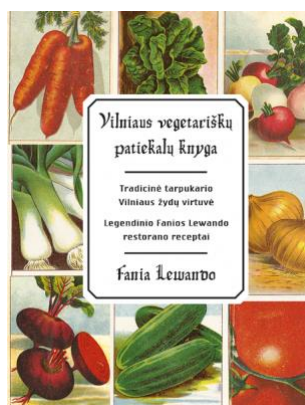
Kvaraciejus, Juozas. Policininko atsiminimai: autobiografija / Juozas Kvaraciejus; [sudarytojai Mindaugas Černiauskas, Gintaras Lučinskas]. – Merkinė, Varėnos r.: Merkinės kraštotyros ir genocido muziejus, 2015 (Kaunas: Spindulio sp.). – 239, [1] p.: iliustr., portr.

Knygoje pateikiama policininko, šaulio Juozo Kvaraciejaus (1908–1947) autobiografija. Slapstydamasis nuo sovietų baudėjų persekiojimų, jis 1946–1947 m. vaizdingai aprašė savo gyvenimo kelią: vaikystės įspūdžius iš Pirmojo pasaulinio karo mūšių Česukų kaimo apylinkėse, 1919–1920 m. lietuvių-lenkų kovų epizodus Merkinės apylinkėse, mokslo metus Merkinės progimnazijoje ir Alytaus gimnazijoje, 1932–1940 m. ir 1941–1944 m. tarnybą Lietuvos policijoje, 1940 m. ir 1944 m. sovietinių okupacijų išgyvenimus.

Lazdijų kraštas – atrask: [fotoalbumas] / [sudarytojas K. Zoluba]. – [Alytus]: [Alytaus spaustuvė]; Lazdijai: Lazdijų turizmo informacinis centras, [2015]. – 76, [2] p.: iliustr.

Albume spausdinami Lazdijų miesto ir apylinkių vaizdai.

Lewando, Fania. Vilniaus vegetariškų patiekalų knyga: tradicinė tarpukario Vilniaus žydų virtuvė: legendinio Fanios Lewando restorano receptai / Fania Lewando; iš anglų kalbos vertė Daiva Krištopaitienė; iš jidiš kalbos į anglų vertė, komentavo ir šiuolaikinei virtuvei pritaikė Eve Jochnowitz; pratarmę parašė Joan Nathan. – Vilnius: Alma littera, 2015 (Vilnius: Standartų sp.). – XXXVII, 233, [1] p.: iliustr.

Knygos autorė Fania Lewando Vilniaus senamiestyje, Vokiečių g. 14 name, turėjo vegetariškų valgių restoraną ir vadovavo šalia esančiai košerinio maisto gaminto mokyklai. 1938 m. ji išleido vegetariškų patiekalų, kuriuos ji gamino savo restorane, knygą. Vėliau knyga dingo, tik 1995 m. antikvarinių knygų knygyne Didžiojoje Britanijoje pora

smalsuolių ją atrado ir padovanojo Niujorke esančiam žydų YIVO institutui. Knyga buvo išleista anglų kalba, o dabar ir lietuvių. F. Lewando knygoje siūloma per 400 receptų – nuo tradicinių žydiškų valgių ir vegetariškų patiekalų iki užkandžių, sriubų ir desertų.

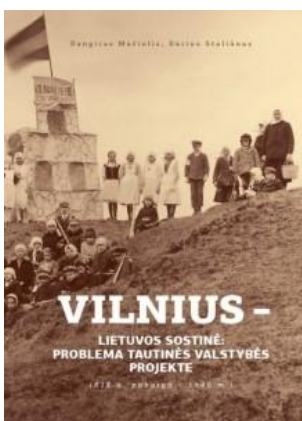
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai: ekspozicijų vadovas / [tekstų autoriai ir leidinio sudarytojai Dalius Avižinis, Vydas Dolinskas, Gintautas Striška, Ėrika Striškienė]. – Vilnius: Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 107, [1] p.: iliustr., faks., portr., žml.

Leidinyje trumpai pristatomos 2013 metais lankytojams atvertos muziejaus dalies salės ir erdvės, įdomiausi bei vertingiausi eksponatai. Muziejuje įrengti du ekspoziciniai maršrutai, pagal tai išdėstyti salių ir kitų erdvių aprašai. Vadovo pabaigoje pristatoma ir Valdovų lobyno bei išdinės ekspozicija.

Mackiewicz, Józef. Tiesa akių nebado: [atsiminimai] / Józef Mackiewicz; iš lenkų k. vertė Jonas Malinauskas. – Vilnius: Naujasis židinys-Aidai, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 230, [1] p.: iliustr.

Vilniečio rašytojo atsiminimų knyga pasakoja apie 1938–1940 m. Vilniaus likimą – Antrojo pasaulinio karo išvakares, Lenkijos žlugimą, Vilniaus prijungimą prie Lietuvos, lenkiško ir lietuviško nacionalizmo klystkelius, žmogaus silpnumą ir istorijos grimasas.

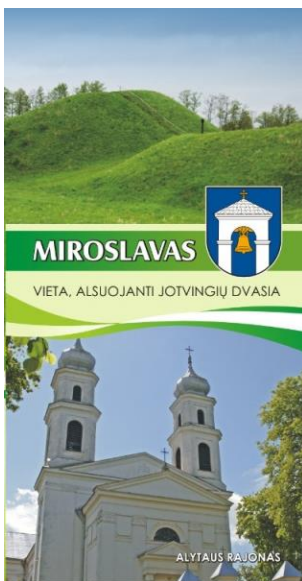
Mačiulis, Dangiras. Vilnius – Lietuvos sostinė: problema tautinės valstybės projekte (XIX a. pabaiga – 1940 m.) / Dangiras Mačiulis, Darius Staliūnas; Lietuvos istorijos institutas. – Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 322, [1] p.: iliustr.

Monografijoje analizuojama Vilniaus kaip Lietuvos sostinės idėja moderniaisiais laikais (nuo tautinio judėjimo pradžios XIX a. pabaigoje iki Lietuvos valstybingumo praradimo 1940 m.). Aptariamas šios idėjos radimasis, evoliucija, jos transformacijos keičiantis politiniams režimams bei jos diegimas Lietuvos piliečiams. Tai pasakojimas, kaip lietuvių mintis užvaldė idėja, kad Vilnius – vienatinė Lietuvos sostinė.

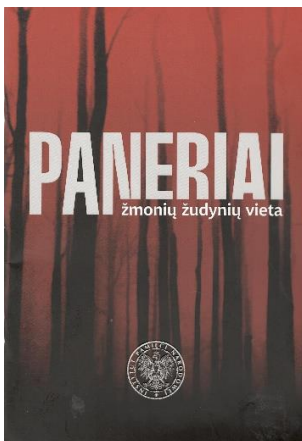
Mes mylim Fabijoniškes: knyga apie Fabijoniškių mikrorajoną ir bendruomenę. – [Vilnius]: AJA viešieji ryšiai, 2015 (Vilnius: Standartų sp.). – 71, [1] p.: iliustr., žml.

Knygoje pateikiama Fabijoniškių istorija, spausdinami Fabijoniškių kaime gyvenusių žmonių prisiminimai, mikrorajoną projektavusio architekto Kazimiero Balėno dukters Linos Balėnaitės prisiminimai, aptariama Fabijoniškių bendruomenės asociacijos veikla.

Mirolavas – vieta, alsuojanti jotvingių dvasia: Alytaus rajonas: [informacinis leidinys] / [sudarytoja Birutė Malaškevičiūtė]. – Alytus: [Alytaus turizmo informacijos centras], [2015]. – 12 p., įsk. virš.: iliustr.

Leidinyje pateikiama informacijos apie Miroslovo miestelio (Alytaus r.) lankytinas vietas, apgyvendinimo, maitinimo įstaigas.

Niwiński, Piotr. Paneriai – žmonių žudynių vieta. – Varšuva: Instytut Pamięci Narodowej, 2015. – 32 p.: iliustr.

Knygoje rašoma apie 1941–1943 m. Panerių miške vykusias Vilniaus geto gyventojų, Armijos Krajovos karių, lenkų pogrindinių organizacijų narių žudynes, žudynių aukoms skirtą memorialą. Leidinys iliustruotas nuotraukomis iš Tautos atminties instituto ir draugijos „Panerių šeima“ archyvo.

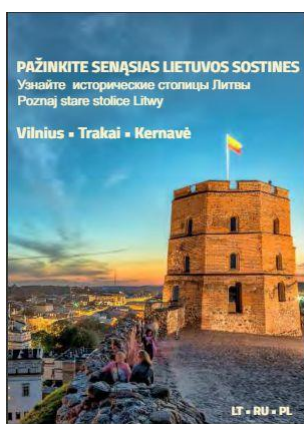

Pasižvalgymai po Vilnių: miesto mikrorajonai / Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka; [sudarė Zita Tiukšienė, Nijolė Sisaitė]; [tekstus parengė Danguolė Dainienė, Jurgita Lazauskaitė, Giedrė Narbutaitė, Nijolė Sisaitė, Zita Tiukšienė]. – Papild. ir patais. leid. – Vilnius: Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, 2015 (Vilnius: Standartų sp.). – 294, [2] p.: iliustr.

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos bibliografų parengta ir sudaryta knyga apie visus Vilniaus mikrorajonus ir mažesnes vietas. Knygoje galima paskaityti apie 56 Vilniaus

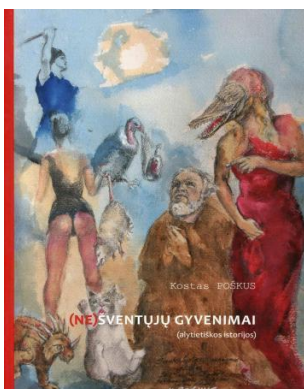

miestui priklausančias gyvenamąsias vietas. Apžvelgiama miesto dalių vietovardžių kilmė, istorija, architektūra, lankytini objektai. Aprašant vietas remiamasi specialistų parašytais straipsniais ir knygomis, apžvelgiami vertingiausi leidiniai. Leidinys yra gausiai iliustruotas.

Pažinkite senąsias Lietuvos sostines = Узнайте исторические столицы Литвы = Poznaj stare stolice Litwy: Vilnius–Trakai–Kernavė. – [Vilnius]: [Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Turizmo skyrius], [2015] ([Vilnius]: Lodvila). – 129 p.: iliustr., žml.

Turistiniame gide pristatoma 70 Vilniaus, Trakų ir Kernavės lankytinų objektų. Prie kiekvieno objekto aprašymo išspausdinta kontaktinė informacija, trumpa istorija, pažymėtos teikiamos paslaugos. Kiekvieno skyriaus pabaigoje pateikiami ekskursijų aprašymai, pagrindinių renginių sąrašas ir rekomenduojamų maršrutų pėsčiomis schemas.

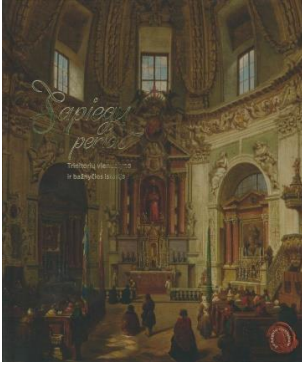
Poškus, Kostas. (Ne)šventųjų gyvenimai: (alytietiškos istorijos). – Alytus: Alytaus Jurgio Kunčino viešoji biblioteka, [2015] (Vilnius: BALTO print). – 206 p.: iliustr.

Knygoje pateikiami dailininko Kosto Poškaus komentarai jo tapybos darbų ir piešinių paraštėse, vaizdinės kūrybos pratęsimai, papildymai ir dialogai su ja. Šiuos rašinius galima priskirti ir esė, ir novelės, ir net epo žanrui.

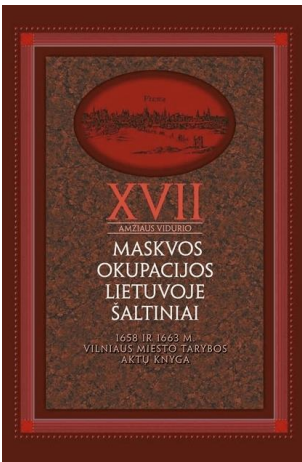
Prie šaltinio versmės: [leidinys skirtas Alytaus Šaltinių pagrindinės mokyklos veiklos 40-mečiui]. – Alytus: Alytaus spaustuvė, 2015 (Alytus: Alytaus sp.). – 250, [3] p.: iliustr., diagr., portr.

Knygoje aptariama Alytaus Šaltinių pagrindinės mokyklos 1975–2015 m. veikla, spausdinami mokyklos darbuotojų, abiturientų atsiminimai.

Sapiegų perlas: Trinitorių vienuolyno ir bažnyčios istorija: su angelo nuotykiiais / [sudarytoja Šv. Jono bendruomenė]; [teksto autorė Astė Masiukaitė]; [nuotykių teksto autorius Jonas Savickas]; [ilustracijų dailininkė Ona Kvašytė]. – Vilnius: Agapetos, 2015 (Vilnius: Standartų sp.). – 43, [1] p.: iliustr.

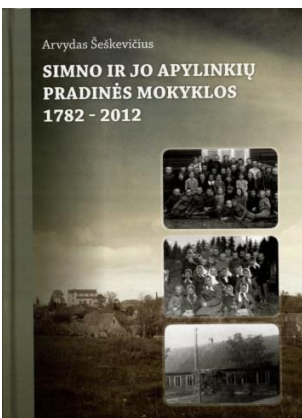
Knygos pirmoje dalyje simboliniu pasakojimu pateikiami būdingiausi baroko meno bruožai. Antroje – pasakojama Sapiegų giminės bei trinitorių vienuolių įsikūrimo Vilniuje istorija, apžvelgiamas vienuolyno ansamblio pastatų likimas iki šių dienų. Istorinės nuotraukos, piešiniai bei žemėlapiai atskleidžia laikotarpių, apie kuriuos pasakojama, dvasią. Greta pažintinio teksto pateikiama mažiesiems skaitytojams skirta J. Savicko pasaka, kurios tekstas ir piešiniai kviečia susimąstyti ir sekti gerojo angeliuko pavyzdžiu.

XVII a. vidurio Maskvos okupacijos Lietuvoje šaltiniai / Lietuvos istorijos institutas; sudarė Elmantas Meilus. – Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla, 2011–. – t.: faks.

T. 3: 1658 ir 1663 m. Vilniaus miesto tarybos aktų knyga / parengė Algimantas Kaminskas, Milda Kvizikevičiūtė, Elmantas Meilus. – 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 289, [2] p.: faks.

Naujasis Maskvos okupacijos Lietuvoje šaltinių serijos tomas tęsia 2011 m. pradėtą XVII a. viduryje Lietuvą ištikusią negandų šaltinių skelbimą. Leidinys leis geriau suvokti, kaip okupacijos ir 1657 m. maro sąlygomis gyveno vilniečiai, kokia buvo jų kasdienybė. Kiekvienas dokumentas, parašytas lotynų ir lenkų kalbomis, turi trumpą lietuvišką anotaciją.

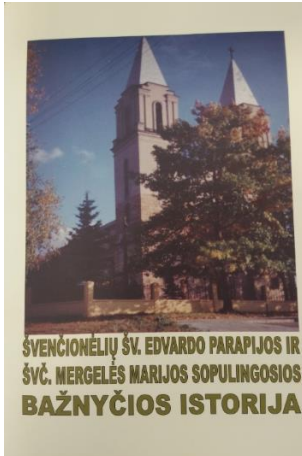
Šeškevičius, Arvydas. Simno ir jo apylinkių pradinės mokyklos, 1782–2012: (Simno pradinei mokyklai 230 metų). – Simnas [i.e. Kaunas]: Kopa, 2015 (Kaunas: Kopa). – 430 p.: iliustr., faks., portr.

Knygoje rašoma apie Simno apylinkių pradines mokyklas, veikusias 1782–2012 m. Leidinyje apžvelgiama Lietuvos švietimo istorija, spausdinami buvusio Simno rajono pradinių mokyklų mokytojų, auklėtojų ir mokinių atsiminimai, palinkėjimai, nuotraukos iš kasdienio mokyklinio gyvenimo, pasakojama apie mokyklos išvykas.

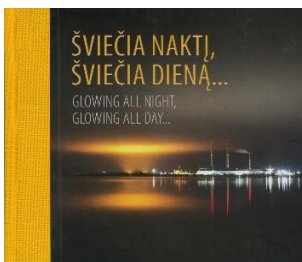
Širvintų krašto turizmo vadovas. – [Širvintos]: [Širvintų rajono savivaldybė], [2015]. – 24 p.: iliustr., žml.

Turizmo vadove pateikiama trumpa informacija apie Širvintų krašto muziejus, vandens, pasivaikščiavimo ir lankytinų vietų maršrutus, apgyvendinimo ir maitinimo įstaigas.

Švenčionėlių šv. Edvardo parapijos ir švč. Mergelės Marijos Sopulingosios bažnyčios istorija / [parengė Ramunė Čebručenko]. – Švenčionys: UAB "Firidas", [2015]. – 36 p.

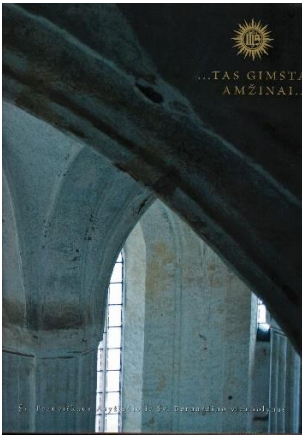
Tai trumpa Švenčionėlių Šv. Edvardo parapijos 100 metų istorija. Joje autorė kruopščiai surinko parapijos istorijos faktus. Knygelė pradedama nuo 1900 m., kai buvo pradėta statyti pirmoji medinė bažnytėlė Švenčionėliuose, kuriai 6 ha žemės padovanojo Mėžionėlių kaimo žmonės, ir baigiama šių dienų istorija. Knygelėje pateikiamos ir Švenčionėlių Šv. Edvardo parapijoje tarnavusių klebonų biografijos.

Šviečia naktį, šviečia dieną... = Glowing all night, glowing all day... : [Elektrėnų krašto albumas] / [tekstus parengė Elektrėnų savivaldybės administracija] ; [vertėja Aurelija Skurvydaitė]. - Kaunas : Terra publica, [2015] (Vilnius : BALTO print). - 237, [3] p. : iliustr., portr., žml.

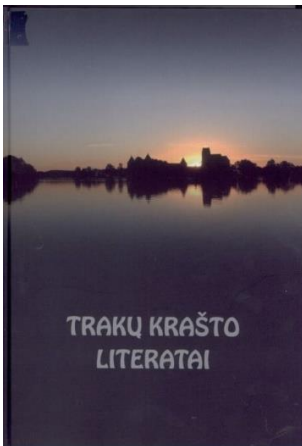
Albumas skirtas Elektrėnų miesto 55-erių ir savivaldybės 15-os metų sukaktims paminėti. Knygoje apžvelgiama Elektrėnų miesto ir savivaldybės bei seniūnijų istorija. Tekstuose pristatomi tradiciniai renginiai, festivaliai, muziejai ir meno kolektyvai. Skaitytojai supažindinami su lankytinomis vietomis, kraštovaizdžiu, Elektrėnų krašto asmenybėmis. Pristatoma savivaldybei priklausančių Elektrėnų, Vievio, Semeliškių, Kietaviškių, Pastrėvio, Beižionių, Kazokiškių, Gilučių seniūnijų istorija. Tekstus rengė Elektrėnų savivaldybės administracija. Leidinys gausiai iliustruotas fotografo Vytauto Kandrotio ir kt. autorių nuotraukomis. Tekstai pateikiami lietuvių ir anglų kalbomis.

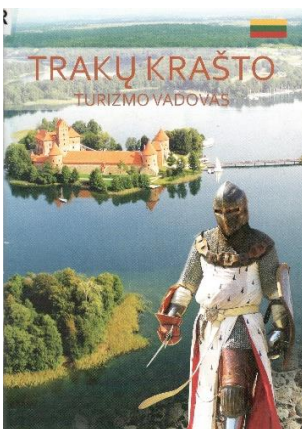
...Tas gimsta amžinai...: Šv. Pranciškaus Asyžiečio ir Šv. Bernardino vienuolynas: [albumas] / [sudarytojas Aleksejus Bočiarovas]; [Astos Giniūnienės komentarai]. – Vilnius: Nestandartiniai.LT: Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincija, 2015 ([Vilnius]: Standartų sp.). – 223, [3] p.: iliustr.

Albume aptariama trumpa Šv. Pranciškaus Asyžiečio ir Šv. Bernardino vienuolyno istorija, pateikiamos bažnyčios architektūrinio ansamblio, interjero, meno kūrinių nuotraukos.

Trakų krašto literatai: [Trakų rajono literatų brolijos "Aukuras"] almanachas / [sudarė Teresė Balkutė-Zolotuchinienė, Rūta Daudytė-Minkevičienė]. – Vilnius: [Baltijos kopija], 2015 (Vilnius: Baltijos kopija). – 199, [1] p.: iliustr., portr.

Tai Trakų rajono literatų brolijos „Aukuras“ išleistas ketvirtas almanachas, kuris skirtas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 25-osioms metinėms. Almanache pateikiami poezijos, prozos, publicistikos kūriniai, autorių nuotraukos ir trumpos jų biografijos.

Trakų krašto turizmo vadovas. – [Trakai]: [Trakų turizmo informacijos centras], [2015]. – 24, [1] p.: iliustr., žml.

Leidinyje parengti Trakų krašto turistiniai maršrutai, pateikiama informacija apie Trakų krašto muziejus, renginius, spausdinami ekskursijų ir edukacinių programų, apgyvendinimo, maitinimo įstaigų sąrašai.

Vadovas po Aukštadvario regioninį parką: [projekto „Ekologinio švietimo plėtra saugomų teritorijų direkcijose“ leidinys] / [Aukštadvario regioninis parkas]; [parengė Gamtos paveldo fondas]; [sudarytojas Almantas Kulbis]; [teksto autorė Vilma Gudynienė]. – [Vilnius]: [Gamtos paveldo fondas], [2015] ([Šiauliai]: Titnagas). – 99, [1] p.: iliustr.

Knygoje pristatomas Aukštadvario regioninio parko kraštovaizdis, gamtinė ir kultūrinė aplinka. Leidinys skirtas mokytojams, mokiniams, saugomų teritorijų darbuotojams, gamtos gidams.

Vadovas po Dzūkijos nacionalinį parką: [projekto „Ekologinio švietimo plėtra saugomų teritorijų direkcijose“ leidinys] / [Dzūkijos nacionalinis parkas]; [parengė Gamtos paveldo fondas]; [sudarytojas Almantas Kulbis]; [teksto autorius Remigijus Karpuška]. – [Vilnius]: [Gamtos paveldo fondas], [2015] ([Šiauliai]: Titnagas). – 103, [1] p.: iliustr.

Knygoje pristatomas Dzūkijos regioninio parko kraštovaizdis, gamtinė ir kultūrinė aplinka. Leidinys skirtas mokytojams, mokiniams, saugomų teritorijų darbuotojams, gamtos gidams.

Vadovas po Metelių regioninį parką: [projekto „Ekologinio švietimo plėtra saugomų teritorijų direkcijose“ leidinys] / [Metelių regioninis parkas]; [parengė Gamtos paveldo fondas]; [sudarytojas Almantas Kulbis]; [teksto autorius Remigijus Karpuška]. – [Vilnius]: [Gamtos paveldo fondas], [2015] ([Šiauliai]: Titnagas). – 115, [1] p.: iliustr.

Knygoje pristatomas Metelių regioninio parko kraštovaizdis, gamtinė ir kultūrinė aplinka. Leidinys skirtas mokytojams, mokiniams, saugomų teritorijų darbuotojams, gamtos gidams.

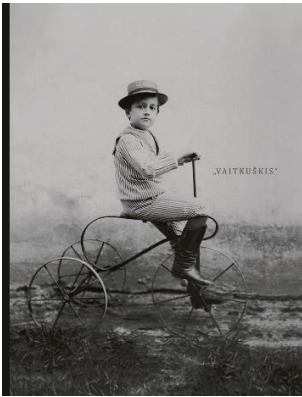
Vadovas po Neries regioninį parką: [projekto „Ekologinio švietimo plėtra saugomų teritorijų direkcijose“ leidinys] / [Neries regioninis parkas]; [parengė Gamtos paveldo fondas]; [sudarytojas Almantas Kulbis]; [teksto autoriai Saulius Pupininkas, Karolina Tamašauskaitė, Audronė Žičkutė]. – [Vilnius]: [Gamtos paveldo fondas], [2015] ([Šiauliai]: Titnagas). – 109, [1] p.: iliustr.

Knygoje pristatomas Neries regioninio parko kraštovaizdis, gamtinė ir kultūrinė aplinka. Leidinys skirtas mokytojams, mokiniams, saugomų teritorijų darbuotojams, gamtos gidams.

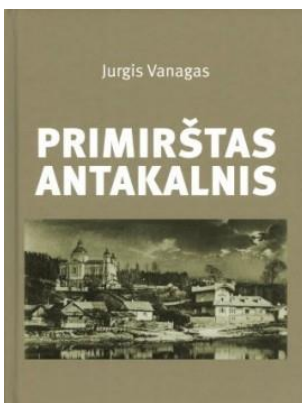
Vadovas po Sirvėtos regioninį parką: [projekto „Ekologinio švietimo plėtra saugomų teritorijų direkcijose“ leidinys] / [Sirvėtos regioninis parkas]; [parengė Gamtos paveldo fondas]; [sudarytojas Almantas Kulbis]; [teksto autorė Tatjana Ivanova]. – [Vilnius]: [Gamtos paveldo fondas], [2015] ([Šiauliai]: Titnagas). – 95, [1] p.: iliustr.

Knygoje pristatomas Sirvėtos regioninio parko kraštovaizdis, gamtinė ir kultūrinė aplinka. Leidinys skirtas mokytojams, mokiniams, saugomų teritorijų darbuotojams, gamtos gidams.

„Vaitkuškis“: grafas Stanislovas Kazimieras Kosakovskis (1837–1905) ir XIX amžiaus mėgėjų fotografija: [mokslo studija] / sudarytoja ir teksto autorė Jolita Mulevičiūtė. – Kaunas: Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus; Vilnius: Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2015 (Kaunas: Kopa). – 302, [2] p.: iliustr.

Dailės istorikės Jolitos Mulevičiūtės parengtoje knygoje pristatomas Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje saugomo grafo S. K. Kosakovskio fotografijų archyvo fragmentas. S. K. Kosakovskis fotografavo įvairiose Lietuvos, Baltarusijos ir Lenkijos vietovėse, bet daugiausia Varšuvoje, kur gyveno žiemą, ir savo gimtajame Lietuvos dvare Vaitkuškyje (Ukmergės r.), kur praleisdavo vasaros mėnesius. Publikuojamos nuotraukos, padarytos 1894–1905 m. Jose užfiksuotas Vaitkuškio dvaras, apylinkės ir dvaro gyventojai.

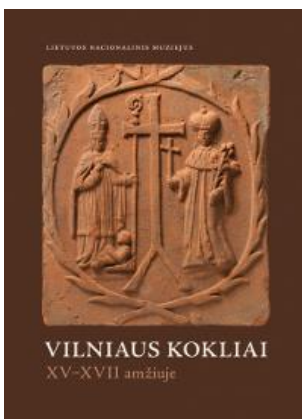
Vanagas, Jurgis. Primirštas Antakalnis: [monografija apie Vilniaus priemiestį]. – Vilnius: Žuvėdra, 2015 (Vilnius: Standartų sp.). – 229, [1] p.: iliustr., faks., portr., žml. – Bibliogr.: p. 214–223. – Pavardžių r-klė: p. 224–229.

Lietuvos architekto, urbanisto, architektūros teoretiko, prof. Jurgio Vanago knygoje atskleidžiama vieno seniausių Vilniaus priemiesčio – Antakalnio kilmė, formavimosi raida, su šia vietove susijusių žymių žmonių veikla, praeities faktai. Daug dėmesio skiriama Sapiegų ir Slušų rūmams, taip pat upių – Neries ir Vilnios, vaidmeniui miesto funkcinei, ekonominei, urbanistinei raidai ir susiklosčiusiam savitam paupio miesto įvaizdžiui. Knygoje yra įdomių iliustracijų.

Verkelis, Antanas. Kas sugriovė Vilnių. – Vilnius: Briedis, 2015 (Vilnius: BALTO print). – 175, [1] p.: iliustr.

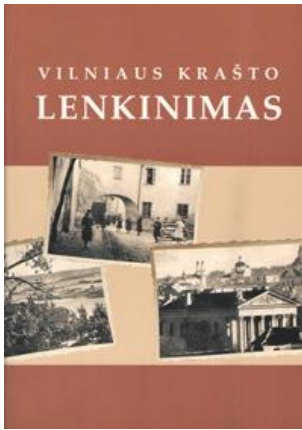
Tai antroji serijos „Vilnius liepsnose“ knyga-albumas, apimanti laikotarpį nuo 1941 iki 1960 m. Vilniaus senamiestyje per karą ir pokariu buvo sugriauta daug pastatų. Miestas virto griuvėsiais. Daug metų buvo skelbiama, kad Vilnių sugriovė „hitleriniai grobikai“. Archyvams pravėrus duris, atsirado galimybė sužinoti tikruosius miesto sugriovimo kaltininkus. Knygoje, remiantis dokumentais, fotografijomis, aeronuotraukomis, žemėlapiais, nagrinėjama atskirų pastatų ir kvartalų istorija bei jų dingimo priežastys.

Vilniaus kokliai XV–XVII amžiuje: [katalogas] / sudarytojas Kęstutis Katalynas. – Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, [2015] (Vilnius: Petro ofsetas). – 405, [2] p.: iliustr.

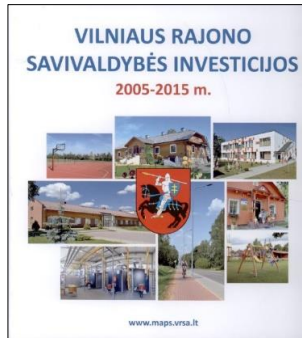
Leidinyje nagrinėjamos koklių gamybos ir koklinių krosnių statybos tradicijos atsiradimo Vilniuje ir Lietuvoje istorinės aplinkybės, raidos bruožai. Knygoje pateikiami visų žinomų XV–XVII a. Vilniaus koklių su savitu ornamentu arba darytų pagal specifinę gamybos technologiją pavyzdžiai. Sudarant katalogą, buvo peržiūrėti ir susisteminti visi Vilniaus muziejuose saugomi kokliai, skirstant juos tipais ir grupėmis pagal chronologiją, gamybos technologiją, krosnyje užimamą vietą ir dekorą.

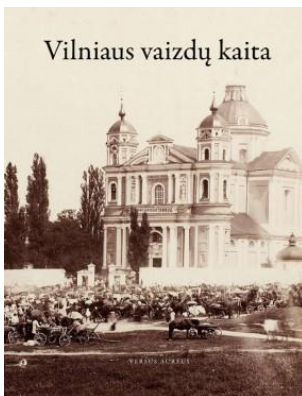
Vilniaus krašto lenkinimas / [sudarytojas Gintautas Šapoka]. – Punkskas: Punksko "Aušros" I-kla, 2015. – 116 p.: iliustr.

Ši knyga skirta moksleiviams, kurie domisi Vilniaus krašto istorija bei šio krašto gyventojų kilme. Knygoje spausdinami kalbininko K. Garšvos, istoriko V. Martinkėno, Lenkijos lietuvių visuomenės veikėjo A. Uzdilos straipsniai. Taip pat pirmą kartą lietuviškai spausdinama ištrauka iš lenkų istorikės, tyrinėjusios lenkų kalbą Vilniaus krašte, H. Turskos knygos „Apie lenkų kalbos arealų atsiradimą Vilniaus krašte“.

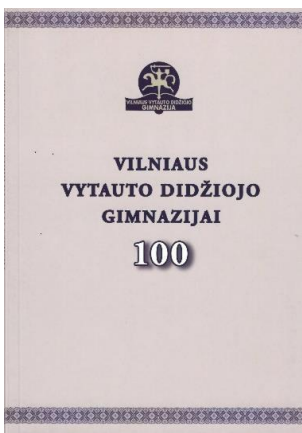
Vilniaus rajono savivaldybės investicijos 2005–2015 m. / [teksto autoriai Vilniaus rajono savivaldybės administracija]; [dailininkas Slavomir Subotovič]; [nuotraukos Marian Dzvinel, Ara Nersisianas]. – Vilnius: Vilniaus rajono savivaldybės administracija (Vilnius: Standartų spaustuvė), 2015. – 159, [1] p.

Iliustruotas leidinys apie Vilniaus rajono savivaldybės įgyvendintas investicijas 2005–2015 m. Knygoje su nuotraukomis atspindėti įdomiausi projektai, kurie buvo finansuoti Europos Sąjungos, valstybės, Vilniaus rajono savivaldybės ir partnerių lėšomis.

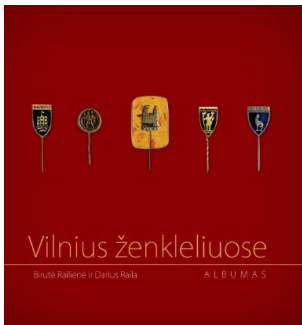
Vilniaus vaizdų kaita: [albumas] / Lietuvos Respublikos valstybinė kultūros paveldo komisija; sudarė Gediminas Jucys. – Vilnius: Versus aureus, [2015] (Vilnius: BALTO print). – 223, [1] p.: iliustr.

Tai spalvotomis nuotraukomis, žemėlapiais iliustruotas albumas. Leidinio autorius Lietuvos Respublikos valstybinės kultūros paveldo komisijos Informacijos analizės tarnybos vedėjas Gediminas Jucys analizavo ir lokalizavo kiekvieną nufotografuotą Vilniaus namą, gatvę, panoramą. Įvairiu laiku darytos fotografijos parodo, kaip keitėsi įvairios miesto vietos nuo pirmųjų Vilniaus fotografijų atsiradimo iki mūsų dienų. Albume atskleidžiama, kas yra prarasta, kuo savita buvo Vilniaus gyventojų sukurta gyvenamoji aplinka.

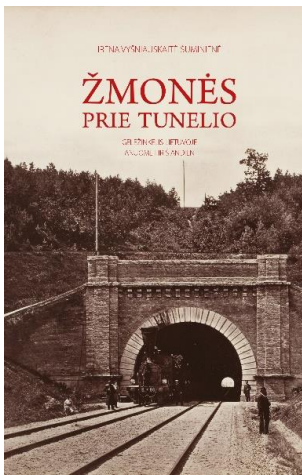
Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijai 100. – Vilnius: Homo liber, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 127, [1] p.: iliustr., faks., portr.

Knygoje spausdinami ikonografinė medžiaga papildyti du leidiniai: kunigo, Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytojo Vinco Zajančkausko „Vilniaus lietuvių gimnazija“ (1925) ir žurnalisto, prieškarinio Vilniaus gyventojų, Kazio Umbražiūno „Vilniaus lietuvių švyturys“ (1995) bei mokytojo Valentino Šiaudinio straipsnis „Vytauto Didžiojo gimnazija“ (1995). Knygoje pateikiama istorinių žinių apie švietimo ir mokslo padėtį LDK ir vėlesniais laikais, aptariama Vytauto Didžiojo gimnazijos veikla, pasakojama apie labiausiai nusipelnčius pedagogus, spausdinami 1919–1923 m. gimnaziją baigusiu abiturientų sąrašai.

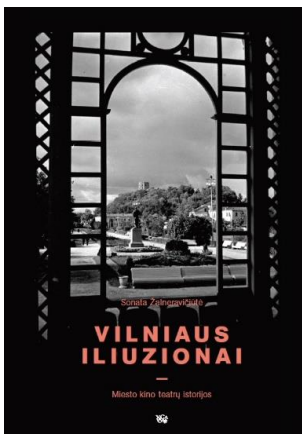
Vilnius ženkleliuose: albumas / sudarytojai Birutė Railienė ir Darius Raila. – Vilnius: Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – XXIV, 466, [2] p.: iliustr.

Albume aprašyti 538 Vilniaus miestui skirti suvenyriniai ženkleliai, taip pat – įmonių, įstaigų ženkleliai su Vilniaus simbolika. Vaizduojamų ženklelių chronologinės gaminimo ribos – nuo pirmųjų pokario metų iki šių dienų. Dauguma ženklelių – iš šio albumo autorių Birutės Railienės ir Dariaus Railos asmeninės kolekcijos, kiti paskolinti iš asmeninių kolekcijų, Trakų istorijos muziejaus.

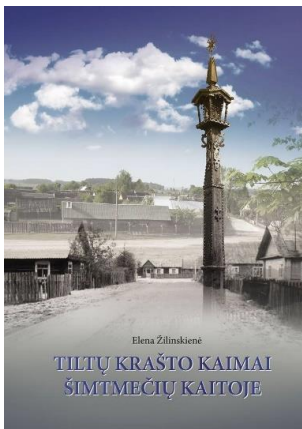
Vyšniauskaitė-Šuminienė, Irena. Žmonės prie tunelio: geležinkelis Lietuvoje anuomet ir šiandien: [dokumentinė publicistika] / Irena Vyšniauskaitė-Šuminienė; [Tėvynės pažinimo draugija]. – Vilnius: Gintinė, 2015 (Vilnius: Ciklonas). – 182, [2] p.: iliustr., faks., portr.

Knygoje rašoma apie Panerių geležinkelio tunelį, pirmąjį Lietuvoje. Vaizdinga, gyva kalba parašytame leidinyje trumpai nušviesti istoriniai įvykiai, prisimenami tunelio projektuotojai ir statytojai. Didžiausias dėmesys knygoje skiriamas pasakojimui apie tunelio apylinkėse gyvenančius žmones.

Žalneravičiūtė, Sonata. Vilniaus iliuzionai: miesto kino teatrų istorijos / Sonata Žalneravičiūtė. – Vilnius: Vaga, 2015 (Vilnius: BALTO print). – 463, [1] p.: iliustr.

Leidinyje menotyrininkė nagrinėja, kaip keitėsi kino teatrai, jų pavadinimai ir repertuarai per 100 metų. Knygoje yra ne tik kino, bet ir miesto, žmonių istorijų. Plačiai aprašomas sovietmečio kino teatrų periodas. Pateikta dokumentinė medžiaga, interviu su kino teatrų darbuotojais ir lankytojais, straipsnių ir pranešimų spaudoje iškarpos. Knygoje daug vaizdo medžiagos, iliustruojančios skirtingus kino laikus.

Žilinskienė, Elena. Tiltų krašto kaimai šimtmečių kaitoje / Elena Žilinskienė; Trakų rajono savivaldybės viešoji biblioteka. – Trakai [i.e. Vilnius]: [Standartų spaustuvė], 2015. – 320 p.: iliustr.

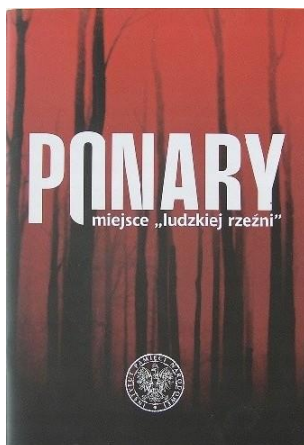
Tai antroji Tiltų kaimo (Trakų r.) bibliotekininkės E. Žilinskienės knyga apie savo gimtinę ir jos žmones. Knygoje aprašomi trylika kaimų, esančių šiame Dzūkijos regione: Lieponys, Kalviai, Mažieji Lieponys (Žydava), Vaikšteniai, Klepočiai, Pagelūžys, Pagraužupys, Naujienos, Žvingeliškės, Tiltai, Pamerkiai, Inklėniškės, Gelužininkai. Knygoje pateikta šio regiono etnografinė, istorinė medžiaga, nuorodos, kokiais istoriniais šaltiniais autorė naudojosi. Knygoje yra daug dabarties kaimo namų, ūkinių pastatų, kryžių, žmonių nuotraukų.

LEIDINIAI UŽSIENIO KALBOMIS

Architekturführer Vilnius: Bauten ab 1900 bis heute / [Marija Drėmaitė, Tomas Grunskis, Diana Kontrimaitė, Rūta Leitanaitė, Nijolė Lukšionytė, Algimantas Mačiulis, Vaidas Petrulis, Julija Reklaitė, Jurgita Rimkevičienė, Indrė Ruseckaitė, Renpe Vaižinytė, Indrė Ruseckaitė, Aida Štelatata]; herausgegeben von Julija Reklaitė und Rūta Leitanaitė; [Übersetzung aus dem Litauischen Saskia Drude]. – Berlynas: DOM Publishers, 2015. – 249, [3] p.: iliustr., brėž., žml.

Knygoje pateikiama trumpa Vilniaus architektūros raidos apžvalga, aptariama Vilniaus modernio arba secesijos, tarpukario (1918–1940), sovietmečio (1940–1990), vėlyvojo modernio ir postmoderno (1970–2000) architektūra, taip pat ir Lietuvai atkūrus nepriklausomybę sukurti miesto pastatai. Leidinys gausiai iliustruotas. Pateikiami žemėlapiai. Yra pastatų bei kitų statinių pavadinimų ir architektų pavardžių rodyklės.

Niwiński, Piotr. Ponary: mijsce „ludzkiej rzeźni“ / Piotr Niwiński; Uniwersytet Gdański; Instytut Politologii. – Warsyawa: Instytut Pamięci Narodowej, 2015. – 32 p.

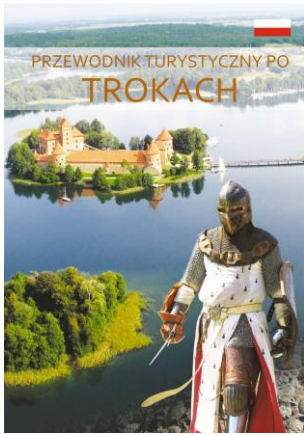
Knygoje rašoma apie 1941–1943 m. Panerių miške vykusias Vilniaus geto gyventojų, Armijos Krajovos karių, lenkų pagrindinių organizacijų narių žudynes, žudynių aukoms skirtą memorialą. Leidinys iliustruotas nuotraukomis iš Tautos atminties instituto ir draugijos „Panerių šeima“ archyvo.

Palace of the Grand Dukes of Lithuania: exposition guide / [text authors and compilers Dalius Avižinis, Vydas Dolinskas, Gintautas Striška, Ėrika Striškienė]. – Vilnius: National Museum Palace of the Grand Dukes of Lithuania, 2015 (Vilnius: Petro ofsetas). – 107, [1] p.: iliustr., faks., portr., žml.

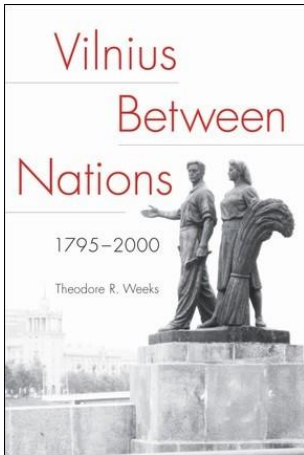
Knygoje trumpai pristatomos Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų muziejaus salės ir erdvės, įdomiausi bei vertingiausi eksponatai. Aprašomi du maršrutai. Pirmas maršrutas atskleidžia Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijos ir jos teritorijos raidą valstybės istorijos kontekste (nuo akmens amžiaus iki mūsų dienų). Be autentiškų relikto, ekspozicijoje pristatoma surinkta ikonografinė medžiaga, maketai, schemos, žemėlapiai. Antras ekspozicijos maršrutas atspindi rūmų stilistinę raidą XV–XVII a., kai čia rezidavo Lietuvą, Lenkiją, Švediją ir kitus kraštus valdantys bendri valdovai. Nurodoma istorinė patalpų paskirtis. Atkurtuose reprezentaciniuose interjeruose pristatomi tų laikų Europos rūmams būdingi taikomosios ir vaizduojamosios dailės kūriniai: baldai, gobelenai, skulptūros, portretai, ginklai ir šarvai, žemėlapiai ir grafikos kūriniai, kitos lituanistinės vertybės.

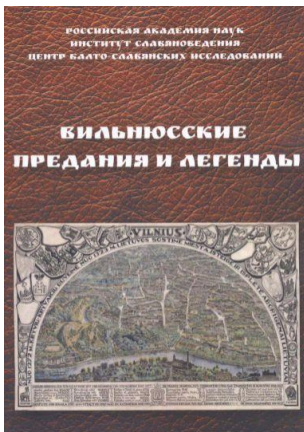
Przewodnik turystyczny po Trokach / [opracowanie: Trockie CIT]. – [Troki]: [TCIT] ([Šiauliai]: [AB spaustuvė „Titnagas“]), [2015]. – 24, [1] p.: ilustr., žml.

Leidinyje parengti Trakų krašto turistiniai maršrutai, pateikiama informacija apie Trakų krašto muziejus, renginius, spausdinami ekskursijų ir edukacinių programų, apgyvendinimo, maitinimo įstaigų sąrašai.

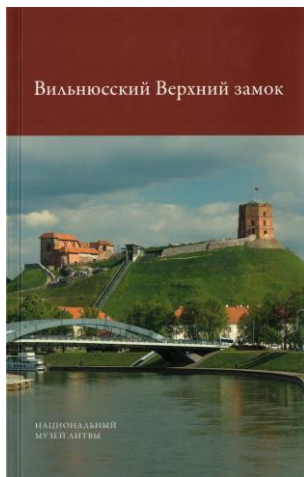
Weeks, Theodore R. Vilnius between nations, 1795–2000. – DeKalb: NIU Press, 2015. – xii, [2], 308 p.: ilustr.

Vilniaus gyventojai kalba įvairiomis kalbomis, išpažįsta skirtingas religijas. Miestas suvaidino reikšmingą vaidmenį mažiausiai trijų atskirų kultūrų – lenkų, lietuvių ir žydų – istorijoje ir raidoje. Šis leidinys yra pirmasis tyrimas, kuriame atliktas daugiakultūrio miesto įvertinimas. Knygos autorė tyrinėja Vilnių kaip fizinę esybę, kurioje žmonės gyveno; kaip retorinių kovų tarp skirtingų kultūrų objektą; ir kaip erdvę, kurioje valstybė gatvių pavadinimais, paminklais ir miestų planavimu bandė įteisinti specifinę kultūros politiką. Tiriant šiuos aspektus, vengiama propaguoti nacionalinį miesto istorijos naratyvą, kartu pripažįstant nacionalinių kultūrų ir joms priešingų miesto tapatybės mitų svarbą. Leidinys skirtas Rytų Europos urbanistikos ir multikultūralizmo mokslininkams, Vilniaus miestu besidomintiems skaitytojams.

Вильнюсские предания и легенды / Российская академия наук, Институт славяноведения, Центр балто-славянских исследований; [перевод с литовского и польского языков и комментарии: М.В. Завьялова, предисловия: Т. Венцлова, М.В. Завьялова]. – Москва: Институт славяноведения РАН, 2015. – 215, [1] p.: illustr., portr.

Knygoje išspausdinti 45 lenkų istoriko Vladislovo Zahorskiego surinkti padavimai ir legendos, pasakojantys Vilniaus istoriją nuo pagonybės laikų iki XX a. Leidinys skirtas filologams, istorikams, visiems besidomintiems Lietuva ir Vilniaus miestu.

Вильнюсский Верхний замок / [составители Эдита Повилайтите, Бируте Рута Виткаускаене]. – Вильнюс: Национальный музей Литвы, [2015] (Вильнюс: Petro ofsetas). – 95, [1] p.: illustr., faks., portr.

Leidinyje pristatoma Vilniaus Aukštutinės pilies kalno istorija nuo pirmųjų senosios gyvenvietės archeologinių radinių, datuojamų I tūkstantmečio po Kristaus pirma puse, aptariamas pilies atsiradimas XIII amžiuje, jos restauravimas ir architektūrinės rekonstrukcijos įvairiais istoriniais laikotarpiais iki šių dienų. Leidinys iliustruotas ikonografiniais dokumentais.